

ด่วน

ที่ กค ๑๐๑๐/๑๖๒๕๓

กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การต่ออายุความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Bilateral Swap Agreement) ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
 ๒. ภาพถ่ายความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ฉบับปัจจุบัน
 ๓. ภาพถ่ายความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ฉบับใหม่
 ๔. คำแปลภาษาไทยของความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ฉบับใหม่
 ๕. สรุปสาระสำคัญของความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น
 ๖. ภาพถ่ายพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ มาตรา ๘ (๒) มาตรา ๒๕ (๘) และมาตรา ๓๕
 ๗. ภาพถ่ายหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ ๐๙๑๒/๑๓๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐
 ๘. ภาพถ่ายหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ ธปท. ฝร. ๖๔๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอ เรื่อง การต่ออายุความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Bilateral Swap Agreement) ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น (ความตกลง BSA) มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลัง ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ การจัดทำความตกลง BSA มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกลไกทางการเงินในการให้ความช่วยเหลือระหว่างกันในกรณีที่ประสบปัญหาดุลการชำระเงินหรือขาดสภาพคล่องในระยะสั้น และเป็นส่วนเสริมความช่วยเหลือด้านการเงินที่ได้รับจากความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM)

/๑.๒ ธปท...

๑.๒ ธปท. และกระทรวงการคลังญี่ปุ่นได้จัดทำความตกลง BSA ฉบับแรกขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๔ วงเงิน ๓ พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งได้มีการปรับปรุงและต่ออายุมาอย่างต่อเนื่อง และมีความตกลง BSA มาแล้วทั้งสิ้น ๕ ฉบับ โดยฉบับปัจจุบันได้ลงนามเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ซึ่งจะหมดอายุลงในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๑.๓ ที่ประชุมคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ เห็นชอบการต่ออายุความตกลง BSA ฉบับใหม่ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ และพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจากเห็นว่าไทยจะได้ประโยชน์จากการขยายขอบเขตความช่วยเหลือทางการเงิน และเป็นการรักษาความร่วมมือทางการเงินระหว่างไทยและญี่ปุ่น ซึ่ง ธปท. และธนาคารกลางญี่ปุ่น (ในฐานะผู้แทนกระทรวงการคลังญี่ปุ่น) มีกำหนดจะลงนามในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ธปท. และธนาคารกลางญี่ปุ่น (ในฐานะผู้แทนกระทรวงการคลังญี่ปุ่น) มีกำหนดลงนามในความตกลง BSA ฉบับใหม่ในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔

๔. สาระสำคัญของความตกลง BSA ฉบับใหม่

ความตกลง BSA ฉบับใหม่ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และคำแปลภาษาไทยปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) มีสาระสำคัญที่เปลี่ยนไปจากฉบับปัจจุบันใน ๒ ประเด็นหลัก ดังนี้

๔.๑ เพิ่มวัตถุประสงค์ของการใช้เงินให้ครอบคลุมถึงการป้องกันการเกิดปัญหาสภาพคล่องหรือปัญหาดุลการชำระเงิน

๔.๒ ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความตกลง CMIM ฉบับล่าสุด (มีผลบังคับใช้วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔) เนื่องจากความตกลง BSA นี้มีกลไกที่สามารถเบิกใช้พร้อมกับวงเงิน CMIM ได้

ทั้งนี้ สำหรับสาระสำคัญอื่น ๆ อาทิ วงเงินสูงสุดที่สามารถเบิกถอนได้ และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการคลัง ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังต้องลงนามในหนังสือรับทราบข้อผูกพัน ในกรณีที่ ธปท. ขอรับความช่วยเหลือจากความตกลง BSA นั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากความตกลงฉบับปัจจุบัน โดยมีสรุปสาระสำคัญปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๕. ข้อยกหมาย

๕.๑ การจัดทำสัญญาความตกลง BSA ถือเป็นสัญญาความตกลงเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงิน ซึ่ง ธปท. สามารถดำเนินการได้เองตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ (๒) มาตรา ๒๕ (๘) และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖)

๕.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๑๒/๑๓๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗) ให้ความเห็นต่อความตกลง BSA ไว้ว่าสาระสำคัญของการจัดทำความตกลง BSA อยู่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ที่จะดำเนินการได้เอง จึงถือเป็นความตกลงในระดับหน่วยงานมิใช่ระดับรัฐ ประกอบกับการที่ความตกลงดังกล่าวกำหนดให้กฎหมายอังกฤษเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับความตกลง BSA แสดงให้เห็นว่าคู่ภาคีมิได้มุ่งหมายให้มีผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เข้าข่ายการเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความตกลง BSA กำหนดให้รัฐบาลไทยลงนามในหนังสือรับทราบข้อผูกพันกรณีไทยขอรับความช่วยเหลือ จึงต้องมีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

๖. ความเห็นกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่าไม่ขัดข้องในหลักการของความตกลง BSA ฉบับใหม่ เนื่องจากเป็นการต่ออายุความตกลง BSA ที่กำลังจะหมดอายุลง และเห็นว่าการเพิ่มวัตถุประสงค์ของการใช้วงเงินให้ครอบคลุมถึงการป้องกันการเกิดปัญหาสภาพคล่องหรือปัญหาดุลการชำระเงิน เป็นการขยายขอบเขตความช่วยเหลือทางการเงินให้ครอบคลุมการป้องกันวิกฤต (crisis-prevention) นอกเหนือจากการกู้ยืมเมื่อเกิดปัญหาแล้ว (crisis-resolution) อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความร่วมมือและกระชับความสัมพันธ์กับประเทศญี่ปุ่น และไม่ขัดข้องต่อเนื้อหาของความตกลง BSA ฉบับใหม่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลไทย เนื่องจากมีสาระสำคัญเหมือนความตกลง BSA ฉบับปัจจุบัน

๗. ข้อเสนอของกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอความตกลง BSA ฉบับใหม่ระหว่าง ธปท. กับกระทรวงการคลังญี่ปุ่นให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๖๒๒
โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๕๙
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ inthuonw@fpo.go.th